

W KATOWICACH
Znak: WK.610.39.2025.4

Katowice, 9 lutego 2026 r

Pan
Adam Chmiel
Starosta Tarnogórski

W stapieniu pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 27 października 2025 r. do 8 grudnia 2025 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Powiatu Tarnogórskiego** za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 8 grudnia 2025 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 11 grudnia 2025 r. przez Starostę Tarnogórskiego i Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7).

W zakresie realizacji umów o zamówienie publiczne:

- *H/ latach od 1 listopada 2024 r. do dnia kontroli, zaniechano wyegzekwowania od wykonawcy zadania pn.: „Modernizacja budynków Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach zlokalizowanych przy ul. Karłuszowiec 5 oraz Mickiewicza 41” zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji w wysokości 129.674,53 zł. Naruszono tym art. 453 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r, poz. 1710 z późn. zm.) w związku z postanowieniami §10 ust. 3 umowy nr ID/20/2023 z dnia 31 maja 2023 r.*

Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji bankowej z dnia 31 maja 2023 r. do łącznej kwoty 402.875,00 zł z terminem ważności do 30 sierpnia 2024 r. Aneksiem z dnia 15 lipca 2024 r. do gwarancji bankowej przedłużono jej termin ważności do dnia 31 października 2024 r.

W § 10 ust. 3 ww. umowy o zamówienie postanowiono, że Zamawiający zwróci 70% zabezpieczenia w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonanie przedmiotu zamówienia, natomiast na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji pozostanie 30% wysokości zabezpieczenia, które zostanie zwrócone nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady lub gwarancji, tj. po upływie 5 lat licząc od dnia podpisania przez Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz Zamawiającego i Wykonawcę bezusterkowego protokołu końcowego odbioru robót.

Protokół odbioru końcowego robót potwierdzający prawidłową realizację umowy podpisano w dniu 16 września 2024 r.

Po upływie ważności ww. gwarancji bankowej nie żądano od wykonawcy wniesienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Starostwa, przed podpisaniem protokołu końcowego odbioru robót potwierdzającego prawidłową realizację umowy nr ID/20/2023, nie żądano dokumentu, na podstawie którego zabezpieczone zostaną roszczenia z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji na kwotę 129.674,53 zł przez nieuwagę i zwykłe zapomnienie.

W trakcie kontroli, tj. w dniach 25 - 26 listopada 2025 r. Wykonawca wpłacił na rachunek depozytowy Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach kwotę 129.674,53 zł na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji.

Zadania w powyższym zakresie wykonywał Główny Specjalista Wydziału Inwestycji i Drogownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w zakresie egzekwowania od wykonawcy zadań o zamówienia publiczne zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji stosownie do art. 453 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.), jeżeli zabezpieczenie to zostało przewidziane w umowie o zamówienie publiczne, mając na uwadze

art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- W 2024 r. Powiat Tarnogórski zaciągnął zobowiązanie wieloletnie na świadczenie usług prawnych, pomimo braku upoważnienia wynikającego z art. 226 ust. 3 pkt 4 i 5 oraz art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło umowy nr FBK/2/2024 z dnia 10 lipca 2024 r., przedmiotem której było świadczenie przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego usług prawnych obejmujących usługi doradztwa prawnego w zakresie przygotowania postępowań przed sądem oraz

zastępstwa procesowego, na podstawie udzielonego pełnomocnictwa procesowego, w zakresie roszczeń przeciwko Skarbowi Państwa o zwrot środków własnych wydanych przez Zamawiającego na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej za okresy od 2014 r. do 2023 r., w tym w postępowaniach ugodowych.

Zgodnie z postanowieniami umowy, okres wykonania przedmiotu umowy ustalono od dnia zawarcia umowy do zakończenia postępowań związanych z przedmiotem umowy. Pozew w zakresie przedmiotu umowy winien zostać złożony najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r. W umowie zostało ustalone wynagrodzenie w następujący sposób: wynagrodzenie zryczałtowane w wysokości 40.000,00 zł brutto płatne w wysokości 20.000,00 zł po podpisaniu umowy oraz w wysokości 20.000,00 zł po złożeniu pozwu oraz wynagrodzenie wynikowe uzależnione od faktycznie odzyskanych przez Powiat środków własnych wydanych przez Zamawiającego na realizację Zadań zleconych. Ponadto, w umowie wskazano, że faktury Wykonawcy są płatne przez Zamawiającego w terminie 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Wykonawca w dniu 31 grudnia 2024 r. poinformował Zamawiającego o złożeniu pozwu w sprawie zadań zleconych. W dniu 18 lutego 2025 r. Wykonawca wystawił fakturę VAT, która w dniu 24 kwietnia 2025 r. została skorygowana do kwoty 20.000,00 zł i zapłacona 28 kwietnia 2025 r.

Realizacja ww. przedsięwzięcia nie została zaplanowana w wieloletniej prognozie finansowej Powiatu Tarnogórskiego obowiązującej w dniu zawarcia ww. umowy, przyjętej uchwałą Rady Powiatu Tarnogórskiego Nr LX/489/2023 z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Tarnogórskiego na lata 2024-2028.

Zgodnie z wyjaśnieniami, umowa nr FBK/2/2024 nie została ujęta w wieloletniej prognozie finansowej - zarówno jako przedsięwzięcie, jak też w planie dochodów i wydatków w latach przyszłych. Na moment zawierania umowy nie była jeszcze znana dokładna wartość pozwu. Dodatkowo, z informacji uzyskiwanych w innych jednostkach samorządowych oraz od podmiotu, z którym zawarto umowę wynikało, że postępowania przed sądem w zakresie przedmiotu umowy mogą toczyć się latami. Sama natomiast kwota pozwu mogłaby nie zostać uznana w całości przez sąd.

Zgodnie z dodatkowymi wyjaśnieniami złożonymi w dniu 7 stycznia 2026 r., Powiat na realizację tej umowy zabezpieczył pełną kwotę (40 tys. zł) w planie wydatków roku 2024. Ponadto wskazano, że Powiat nie powinien ponosić odpowiedzialności za terminowość realizacji zadania, a co za tym idzie i wystawienia faktury, przez wykonawcę usługi. Uznano, że okres realizacji zadania kończy się w momencie faktycznego zakończenia prac, natomiast faktura jest dokumentem księgowym rozliczającym wykonane zadanie, a nie częścią jego fizycznej realizacji.

Wskazano także że ww. umowa na obsługę prawną, została zaklasyfikowana do umów zapewniających ciągłość działania jednostki a działanie to było uzasadnione i zgodne z art. 228 ustawy o finansach publicznych.

Należy zauważyć, że przedmiotowa umowa nie należy do kategorii umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki.

Ponadto, zgodnie z zapisami umowy, pozew w zakresie przedmiotu Umowy miał zostać złożony najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r, natomiast płatność była przewidziana w terminie 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Z powyższych zapisów wynikało, że umowa o wykonanie usług prawnych, była umową wieloletnią, gdyż zgodnie z umową płatność ww. płatności mogły być zrealizowane w 2025 r.

Umowę z dnia 10 lipca 2024 r. w imieniu Powiatu Tarnogórskiego podpisali: p. Adam Chmiel - Starosta Tarnogórski oraz p. Anna Kubica - Wicestarosta Tarnogórski, przy kontrasygnacie p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego.

Wniosek nr 2

Zaciągać zobowiązania wynikające z przedsięwzięć wykraczających poza rok budżetowy wyłącznie w ramach upoważnienia Rady Powiatu Tarnogórskiego wynikającego z wieloletniej prognozy finansowej, określając równocześnie dla nich limit wydatków, stosownie do art. 226 ust. 3 pkt 4 i pkt 5, art. 228 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

- *HZ latach 2021-2025 (do dnia kontroli), dokonywano czynności prawnych, polegających na zaciąganiu zobowiązań z tytułu kredytów krótkoterminowych oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), z przekroczeniem posiadanego przez Członków Zarządu Powiatu Tarnogórskiego oraz Naczelnika Wydziału Gospodarczego ogólnego upoważnienia do czynności zwykłego zarządu. Było to niezgodne z art. 262 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym czynności prawnych polegających na zaciąganiu kredytów oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy, dokonuje dwóch członków zarządu wskazanych w uchwale przez zarząd.*

Powyższe dotyczyło:

- *umów o kredyt w rachunku bieżącym nr 16388/23/400/04 z dnia 8 stycznia 2024 r. oraz nr 15570/22/308/03 z dnia 2 stycznia 2023 r. Ww. umowy podpisali: p. Sebastian Nowak - były Wicestarosta Tarnogórski oraz p. Stanisław Torbus - były Członek Zarządu Powiatu Tarnogórskiego.*
- *umowy generalnej leasingu nr 43312021 z dnia 22 grudnia 2021 r. oraz umowy leasingu operacyjnego niekonsumenckiego z wysoką wartością końcową nr 9759640- 1423-19751 z dnia 24 sierpnia 2023 r. Umowy leasingu podpisali odpowiednio: p. Sebastian Nowak - były Wicestarosta Powiatu Tarnogórskiego, p. Krzysztof Łoziński - były Członek Zarządu Powiatu Tarnogórskiego oraz p. Sebastian Nowak - były Wicestarosta Powiatu Tarnogórskiego oraz Naczelnik Wydziału Gospodarczego z upoważnienia Zarządu Powiatu.*

Ww. umowy zostały kontrasygnowane przez p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego.

Pan Krzysztof Łoziński - były Członek Zarządu Powiatu Tarnogórskiego, p. Sebastian Nowak - były Wicestarosta Tarnogórski i p. Stanisław Torbus - były Członek Zarządu Powiatu Tarnogórskiego działali na mocy upoważnienia udzielonego przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego odpowiednio uchwałami: Nr 210/888/2017 z dnia 2 maja 2017 r., Nr 2/5/2018 oraz Nr 2/6/2018 z dnia 26 listopada 2018 r, wydanymi na podstawie art. 48 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995 z późn. zm.) i zostali upoważnieni do zaciągania zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem bieżącej działalności podległych komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Tarnogórskich Górach, w szczególności zamówień, powodujących jednorazowo zobowiązania finansowe do wysokości 100.000,00 zł w ramach środków zabezpieczonych na ten cel w budżecie Powiatu Tarnogórskiego.

Naczelnik Wydziału Gospodarczego działał na podstawie upoważnienia do składania oświadczeń woli udzielonego kierownikom komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, na podstawie art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie powiatowym, uchwałą Nr 236/1147/2021 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 30 grudnia 2021 r. Kierownicy komórek organizacyjnych zostali upoważnieni do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Powiatu w zakresie realizacji kompetencji kierowanej komórki organizacyjnej. Zakres upoważnienia obejmował m. in. zawieranie umów w celu realizacji zadań kierowanej komórki organizacyjnej wraz z Członkiem Zarządu Powiatu Tarnogórskiego do wysokości kwot wydatków określonych w planie finansowym kierowanej komórki organizacyjnej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, podstawę do zawarcia ww. umów o skutkach podobnych do umowy kredytu (tj. umów leasingu) stanowiły upoważnienia dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w WPF przedsięwzięć.

Zgodnie z dodatkowymi wyjaśnieniami złożonymi w dniu 7 stycznia 2026 r., w oparciu o art. 103 Kodeksu cywilnego w dniu 15 grudnia 2025 r. podjęta została przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego uchwała Nr 121/600/2025 w sprawie zatwierdzenia czynności dokonanych przez dwóch członków Zarządu Powiatu Tarnogórskiego przy podpisywaniu umowy o kredyt w rachunku bieżącym na rok 2025.

Wniosek nr 3

Zapewnić zaciąganie kredytów oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego z zachowaniem przepisów art. 262 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

1/1/ latach 2023-2025 Powiat Tarnogórski w umowach o kredyt w rachunku bieżącym wyraził zgodę na obciążenie rachunku przez Bank w celu spłaty jego zobowiązań z tytułu umów, czym naruszono art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

Nieprawidłowość dotyczyła umów o kredyt w rachunku bieżącym:

- nr 16960/24/400/04 z dnia 13 stycznia 2025 r.,*
- nr 16388/23/400/04 z dnia 8 stycznia 2024 r,*
- nr 15570/22/308/03 z dnia 2 stycznia 2023 r.*

Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. umów, w zakresie nieuregulowanym Umową stosuje się postanowienia Regulaminu stanowiącego integralną część Umowy, jak również postanowienia obowiązujących „Ogólnych warunków otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla Klientów Bankowości Przedsiębiorstw w Bank Millennium S.A.” z zastrzeżeniem, że postanowienia przedmiotowych dokumentów mają zastosowanie w takim zakresie, w jakim nie są sprzeczne z postanowieniami Umowy, oraz przepisami prawa polskiego.

W § 16 Regulaminów udzielania kredytów Klientom Bankowości Korporacyjnej przez Bank Millennium S.A. obowiązujących odpowiednio od dnia 20 sierpnia 2022 r. oraz od dnia 1 sierpnia 2024 r., przewidziano, że w przypadku braku spłaty kredytu lub jego raty w umownym terminie płatności, niespłaconą należność z tego tytułu staje się należnością wymagalną, która do czasu spłaty oprocentowana jest według stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, określonej w Cenniku usług. Środki na spłatę wymagalnych należności, Bank pobiera z datą ich wpływu na rachunek do obsługi kredytu, lecz nie wcześniej niż z datą wymagalności tej należności (...).

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego, przytoczony zapis § 3 ww. umów oznacza, iż aby zastosować warunki regulaminów bankowych muszą być one w pierwszej kolejności zgodne z umową a także przepisami prawa polskiego (w szczególności z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych).

Należy zauważyć, iż zawarcie umowy o kredyt w rachunku bieżącym, umożliwiającej Bankowi zaliczanie na poczet spłat kredytu wszelkich wpływów na rachunek bankowy Powiatu, pozostaje w sprzeczności z art. 264 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, zakazującym udzielania pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki.

Praktyka działalności banków pokazuje, że za przepisy *lex specialis* uznawana jest ustawa Prawo bankowe, a nie ustawa o finansach publicznych. HZ ww. umowach nie zastrzeżono *expressis verbis* prymatu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Stąd zapis § 3 ust. 1 ww. umów niewystarczająco zabezpiecza interes Powiatu Tarnogórskiego. Jednocześnie, pomimo że ww. zapisy nie mówią wprost o pełnomocnictwie do dysponowania rachunkiem, to ich skutek jest identyczny, ponieważ Kredytodawca ma dostęp do rachunku Powiatu umożliwiając samodzielne pobieranie środków na spłatę wymagalnych należności.

Powyższe umowy o kredyt w rachunku bieżącym przy kontrasygnacie p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego zawarli: p. Adam Chmiel - Starosta Powiatu Tarnogórskiego, p. Anna Kubica - Wicestarosta Powiatu Tarnogórskiego (umowa z dnia 13 stycznia 2025 r.), p. Sebastian Nowak - były Wicestarosta Tarnogórski oraz p. Stanisław Torbus - były Członek Zarządu Powiatu Tarnogórskiego (umowy z dnia 8 stycznia 2024 r. i 2 stycznia 2023 r.).

Wniosek nr 4

Ustanawiać zgodne z prawem zabezpieczenia spłaty kredytów zaciąganych przez Powiat Tarnogórski, stosownie do art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- W latach 2022-2025 (do dnia kontroli) prowadzono księgi rachunkowe budżetu (organu) Powiatu oraz jednostki (Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach) przy użyciu programu komputerowego w sposób niezapewniający trwałości zapisu księgowego z równoczesnym brakiem stosowania właściwych procedur i środków chroniących przed modyfikacją zapisu oraz z naruszeniem terminu otwarcia ksiąg rachunkowych danego roku. Naruszono tym art. 23 ust. 1, art. 20 ust. 5, art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Dowody księgowe zaewidencjonowane w dziennikach częściowych Starostwa oraz w dzienniku budżetu (organu) zostały trwale zapisane po upływie okresu sprawozdawczego, którego dotyczyły, a mianowicie:

- 2022 r.

a) dziennik częściowy - Starostwo Powiatowe - pierwszy dokument z dnia 1 stycznia 2022 r. trwale zapisany 21 listopada 2022 r.,

b) dziennik częściowy - sumy depozytowe - pierwszy dokument z dnia 17 stycznia 2022 r. trwale zapisany 20 października 2022 r.

c) dziennik częściowy - Skarb Państwa - pierwszy dokument z 12 stycznia 2022 r. trwale zapisany 3 stycznia 2023 r.

d) dziennik budżet (organ) - pierwszy dokument z 1 stycznia 2022 r. trwale zapisany 3 sierpnia 2022 r.

- 2023 r.

a) dziennik częściowy - Starostwo Powiatowe - pierwszy dokument z dnia 1 stycznia 2023 r. trwale zapisany 9 stycznia 2024 r.,

b) dziennik częściowy - sumy depozytowe - pierwszy dokument z dnia 2 stycznia 2023 r. trwale zapisany 8 grudnia 2023 r.

c) dziennik częściowy - Skarb Państwa - pierwszy dokument z 2 stycznia 2023 r. trwale zapisany 30 listopada 2023 r.,

d) dziennik budżet - pierwszy dokument z 1 stycznia 2023 r. trwale zapisany 28 lipca 2023 r.

- 2024 r.

a) dziennik częściowy - Starostwo Powiatowe - pierwszy dokument z dnia 1 stycznia 2024 r. trwale zapisany 17 lipca 2024 r.,

b) dziennik częściowy - Skarb Państwa - pierwszy dokument z 2 stycznia 2024 r. trwale zapisany 16 stycznia 2025 r.,

c) dziennik budżet (organ) - pierwszy dokument z 1 stycznia 2024 r. trwale zapisany 2 sierpnia 2024 r.

- 2025 r.

a) dziennik częściowy - Starostwo Powiatowe - pierwszy dokument z dnia 1 stycznia 2025 r. trwale zapisany 24 października 2025 r.,

b) dziennik częściowy - Skarb Państwa - pierwszy dokument z 2 stycznia 2025 r. trwale zapisany 22 października 2025 r.,

Do dnia trwałego zapisu dokumenty księgowe posiadały status - dokument testowy.

Z instrukcji Systemu Millenim ERP - programu służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych Powiatu Tarnogórskiego wynikało, że dokument księgowy potwierdza dokonanie operacji finansowej lub gospodarczej w określonym miejscu i czasie. Każde

polecenie ma swoją datę księgowania, datę dokumentu którego dotyczy oraz treść i status. Status - dokument testowy - oznacza, że dokument taki jest prowadzony i może być brany pod uwagę przy wszelkich operacjach, jeżeli tylko mamy wybraną opcję, aby dokument o tak ustawionym statusie uwzględniać. Możemy w ten sposób sprawdzić jak wpłynie wprowadzenie danego dokumentu na finanse firmy. Mamy możliwość wycofania (usunięcia) takiego dokumentu o ile pozwalają na to inne kryteria (np. czy dany dokument PK jest powiązany z innymi dokumentami)

Natomiast dokument zatwierdzony - oznacza, że dokument taki jest uwzględniony we wszystkich operacjach. Nie ma żadnej możliwości usunięcia takiego dokumentu. Korekty można dokonać jedynie przez wprowadzenie nowego dokumentu korygującego. HZ momencie zatwierdzenia dokument zostaje automatycznie zapisany do „Dziennika”. Jeżeli przed wybraną do zatwierdzenia pozycją istnieją polecenia księgowania z datą księgowania wcześniejszą o statusie w buforze lub testowy, wówczas program nie pozwoli na zatwierdzenie dokumentu. Najpierw należy zatwierdzić dokumenty z datą wcześniejszą.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu, księgi rachunkowe prowadzone zgodnie z zasadami ujętymi w zarządzeniu w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach, zgodnie z którymi zapisy księgowe wprowadzone do ewidencji księgowej przy pomocy programu komputerowego podlegają zatwierdzeniu elektronicznemu przez użytkownika księgi rachunkowej najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok dla Starostwa Powiatowego jako jednostki budżetowej jak i dla budżetu (organu). Ponadto wyjaśniono, że wiele zdarzeń gospodarczych dotyczących przede wszystkim środków trwałych, przekazywanych jest do służb finansowych często z dużym opóźnieniem. Dodatkowo, pewne korekty ewidencji mają tylko typowo techniczny wymiar, bez zmiany podstawowych parametrów budżetowych. Dlatego, aby zachować zasadę memoriału, winny być one księgowane w miesiącu, którego dotyczą. W wyjaśnieniach wskazano również, że zbyt wczesne zamknięcie ksiąg rachunkowych danego miesiąca znacznie utrudnia zachowanie tej zasady. Stąd też ostateczne zatwierdzenie danego okresu mogło mieć miejsce w późniejszym terminie.

Nadmienić należy, że ustawa o rachunkowości nakazuje dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych w sposób trwały, bez pozostawiania wolnych miejsc. Ma to uniemożliwić ich zatarcie albo ewentualne późniejsze dopiski lub zmiany. Jeżeli księgi rachunkowe są prowadzone za pomocą komputera, to zapisy w nich powinny być dokonywane z zapewnieniem ochrony przed zniszczeniem czy modyfikacją, ale też z zabezpieczeniem przed ukryciem zapisu (art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Jednostki prowadzące księgi rachunkowe mają obowiązek stosować w tym zakresie właściwe procedury i środki chroniące. Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w razie ujawnienia błędów po zamknięciu miesiąca lub prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, dozwolone są tylko korekty dokonane w sposób określony w art. 25 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, tj. przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi.

Zadania dotyczące zatwierdzenia w urządzeniach księgowych dokumentów księgowych zarówno w zakresie ksiąg budżetu jak i Starostwa należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Zadania i odpowiedzialność w zakresie rachunkowości budżetu (organu) powierzone

zostały p. Mariuszowi Dzwonkowskiemu - Skarbnikowi Powiatu Tarnogórskiego, natomiast w zakresie rachunkowości jednostki (Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach) powierzone zostały Naczelnikowi Wydziału Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 5

Zapewnić prowadzenie ksiąg rachunkowych budżetu (organu) Powiatu oraz jednostki (Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach) w sposób zapewniający trwałość zapisu księgowego przy zastosowaniu właściwych procedur i środków chroniących przed jego modyfikacją oraz z zachowaniem terminu otwarcia ksiąg rachunkowych danego roku, stosownie do art. 23 ust. 1, art. 20 ust. 5, art. 12 ust. 1 pkt 2, art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.).

- W latach 2022 - 2025 (do dnia kontroli), nie sporządzano zestawień obrotów i sald kont księgi głównej w zakresie ksiąg rachunkowych budżetu (organu) i jednostki (Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach) na koniec każdego okresu sprawozdawczego, czym naruszono art. 18 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego, doprecyzowaniu ulegnie polityka rachunkowości dla Starostwa Powiatowego. Określone zostaną w niej terminy na zatwierdzenie dokumentacji oraz sporządzenie zestawień obrotów i sald.

W trakcie kontroli przedłożono zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej zarówno w zakresie ksiąg budżetu (organu) i jednostki (Starostwa Powiatowego) za miesiąc wrzesień 2025 r.

Zadania w zakresie ewidencjonowania w urządzeniach księgowych dokumentów księgowych zarówno dotyczące ksiąg budżetu (organu) jak i Starostwa oraz sporządzanie zestawień obrotów i sald księgi głównej w zakresie ksiąg budżetu i Starostwa należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 6

Zapewnić sporządzanie zestawień obrotów i sald kont księgi głównej, ksiąg rachunkowych budżetu (organu) Powiatu i jednostki (Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach), na koniec każdego okresu sprawozdawczego, stosownie do art. 18 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.).

- 14/ latach od 2021 r. do dnia kontroli, konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” prezentowało nieprawidłowe saldo Ma w wysokości 289.113,31 zł. Naruszono tym art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta 130 wskazane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.).

Na koncie 130-04-03 „Rachunek bieżący jednostki - błędne uznania i obciążenia rachunku dochodów - SKARB PAŃSTWA” w latach od 2021 r. do dnia kontroli, na stronie Ma pozostawiono kwotę 289.113,31 zł. Kwota ta dotyczyła zwróconych przez Bank uprzednio zablokowanych przez komornika sądowego środków pieniężnych na rachunku bankowym Starostwa, której wpływ powinien być ujęty na koncie 130-04-01 „Rachunek bieżący jednostki - DOCHODY”.

Skutkiem powyższego z ksiąg rachunkowych Starostwa w latach 2021-2025 wynikało nieprawidłowe saldo kredytowe na rachunku bankowym (saldo Ma).

Zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnika Powiatu, saldo Ma konta 130-04-03 jest wynikiem błędnego księgowania na kontach analitycznych zwrotu na rachunek dochodowy Starostwa Powiatowego środków, które zostały odblokowane przez Bank Pekao SA. Odblokowane środki dotyczyły okresu od początku roku 2012.

W trakcie kontroli, poleceniem księgowania nr 65/11/S/P/2025 z dnia 17 listopada 2025 r. przeniesiono saldo konta 130-04-03 na konto 130-04-01.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji w księgach rachunkowych Starostwa należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowej ewidencji zdarzeń gospodarczych na kontach księgowych do rachunku bankowego jednostki (Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach), stosownie do 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 130 wskazanych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

- W latach 2021-2025 (do dnia zakończenia kontroli), nieprawidłowo ujmowano w ewidencji Starostwa Powiatowego (w dzienniku częściowym Skarb Państwa) na koncie 240-07 „Pozostałe rozrachunki-zobowiązania wobec Powiatu” operacje gospodarcze:

> z tytułu zapłaty z rachunku Powiatu podatku VAT do urzędu skarbowego za

użytkownika wieczystego mienia Skarbu Państwa.

Zobowiązania te traktowane były jako zobowiązania Skarbu Państwa wobec Powiatu i wynosiły:

- wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. - 214.182,90 zł*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. - 271.298,34 zł*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. - 308.593,58 zł*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. - 312.094,74 zł,*
- wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. - 312.094,74 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, Starostwo Powiatowe (reprezentujące skarb państwa) obciążało jednego z użytkowników wieczystych fakturami za korzystanie z nieruchomości skarbu państwa. W związku z powyższym, wystawiane były faktury VAT a naliczony podatek należało odprowadzić do urzędu skarbowego. Kontrahent natomiast kwestionował zasadność ponoszenia opłat i nie regulował płatności. Powiat zatem ponosił wydatki przekazując środki z rachunku wydatkowego na rachunek skarbu państwa. Jak wskazano w wyjaśnieniach, to przekazanie środków ewidencjonowane było jako zobowiązanie skarbu państwa wobec Powiatu w korespondencji 130-240. Po otrzymaniu przelewu z rachunku wydatkowego zobowiązanie z tytułu VAT regulowane było do urzędu skarbowego z rachunku ewidencjonującego opłaty skarbu państwa.

> z tytułu zapłaty na rzecz Wojewody Śląskiego dochodów Skarbu Państwa pobranych w okresie od 21 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. od kontrahentów na rachunek bankowy skarbu państwa, który był zajęty przez komornika sądowego.

Z ksiąg rachunkowych Starostwa Powiatowego wynikały zobowiązania Skarbu Państwa wobec Powiatu i wynosiły wg stanu na dzień: 31 grudnia 2021 r, 2022 r, 2023 r., 2024 r. i 30 czerwca 2025 r. - 384.572,91 zł.

Jeden z wierzycieli zwrócił się do komornika sądowego o podjęcie działań windykacyjnych celem wyegzekwowania swoich należności. Ponieważ proces obsługi i likwidacji Dłużnika organizowany był przez skarb państwa, komornik pomyłkowo dokonał zajęcia rachunku o takiej samej nazwie prowadzonego na rzecz Powiatu.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Starostwa, pomimo zajęcia rachunku bankowego i braku możliwości dysponowania środkami, cały czas wpływały kolejne opłaty z użytkownika wieczystego od innych użytkowników. Powiat zatem przekazywał do Wojewody informacje o pobieranych opłatach - nie mogąc jednakże przekazać środków z zablokowanego rachunku. Wojewoda wydał decyzję zobowiązującą do przekazania pobranych w drugiej połowie 2011 r. opłat. Dlatego w 2015 r. przekazano środki z rachunku wydatkowego na rachunek skarbu państwa i potem z rachunku skarbu państwa na rachunek Wojewody Śląskiego.

Powyższym naruszono art. 3 ust. 1 pkt 20, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r, poz. 217 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta 240 „Pozostałe rozrachunki” ujęte w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r, poz. 342 z późn. zm.).

Należy zauważyć, że wykazane w ewidencji konta 240-07 zobowiązania Skarbu Państwa wobec Powiatu nie stanowiły zobowiązań w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 20 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tym przepisem, zobowiązanie to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.

Skutkiem powyższego, wykazano zobowiązania z ww. tytułów w bilansie jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. (kwota 598.755,81 zł), 31 grudnia 2022 r. (kwota 655.871,25 zł), 31 grudnia 2023 r. (kwota 693.166,49 zł), 31 grudnia 2024 r. (kwota 696.667,65 zł).

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kont jednostki Starostwa Powiatowego należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Zadania i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki należały do Naczelnika Wydziału Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 8

Podjąć działania w celu ustalenia realnego stanu rozrachunków w ewidencji Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” z tytułu zapłaconego przez Powiat do urzędu skarbowego podatku VAT za użytkownika wieczystego mienia Skarbu Państwa oraz z tytułu zapłaty na rzecz Wojewody Śląskiego dochodów Skarbu Państwa, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 20 i art. 4 ust 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 240 „Pozostałe rozrachunki” ujętych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór na pracownikami Wydziału Budżetu i Finansów w zakresie prowadzenia ewidencji do konta 240 „Pozostałe rozrachunki”, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta ujętych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

- W latach 2023-2025 (do dnia zakończenia kontroli) w ewidencji pozabilansowej Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych rok bieżącego” ujmowano równowartość zaangażowania na pod datą

dokonania wydatku bądź powstania zobowiązania na podstawie faktury VAT, zamiast na podstawie zawartych umów i porozumienia. Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.), w zarządzeniu Nr 2/2023 Starosty Tarnogórskiego z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach, w zarządzeniu Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r, poz. 120 z późn. zm.) oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Nieprawidłowość dotyczyła:

- umów o dotację celowe: nr OŚR. 4/2024 z dnia 30 kwietnia 2024 r., nr OŚR. 5/2024 z dnia 30 kwietnia 2024 r., nr OŚR. 6/2024 z dnia 7 maja 2024 r. w wysokości 5.000,00 zł każda. Zaangażowanie wynikające z umów nr: 4/2024 i nr 5/2024 ujęto na koncie 998 w dniu 28 czerwca 2024 r., natomiast z umowy nr 6/2024 ujęto w dniu 22 listopada 2024 r.
 - umowy o dotację celową nr BPZ/18/2024 z dnia 17 czerwca 2024 r. w kwocie 225.000.00 zł, gdzie zaangażowanie na koncie 998 w kwocie 140.000,00 zł ujęto w dniu 24 czerwca 2024 r. (I transza) oraz w kwocie 85.000,00 zł ujęto w dniu 18 lipca 2024 r. (II transza).
 - porozumienia nr ID/8/2024 z dnia 29 lutego 2024 r. o dotację celową w kwocie 296.000,00 zł, gdzie zaangażowanie na koncie 998 ujęto w dniu 27 marca 2024 r.
 - umowy nr GN. 41/2023 z dnia 29 grudnia 2023 r. o zamówienie publiczne za wynagrodzeniem 2.110.091,76 zł z okresem realizacji od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2025 r., gdzie zaangażowanie na koncie 998 ujmowano miesięcznie na podstawie faktur VAT.
 - umowy nr ID/20/2023 z dnia 31 maja 2023 r. o zamówienie publiczne za wynagrodzeniem 8.057.500,00 zł z terminem realizacji do dnia 31 maja 2024 r., gdzie zaangażowanie na koncie 998 w wysokości 4.027.641,82 zł ujęto w dniu 1 grudnia 2023 r. oraz w wysokości 4.029.858,18 zł w dniu 17 września 2024 r.
- Ponadto, zobowiązania w ww. umów o zamówienia publiczne w latach 2023 i 2024 nie zostały ujęte na koncie 999 - „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego, stosowany program finansowo-księgowy nie posiada funkcjonalności pozwalającej na wprowadzenie do systemu umowy po jej zawarciu, z poziomu wydziału merytorycznego.

Skutkiem powyższego w jednostkowych sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku: -do 31 marca 2024 r. nie wykazano kwoty 791.284,41 zł,
- do 30 czerwca 2024 r. nie wykazano kwoty 4.648.085,25 zł,
- do 30 września 2024 r. nie wykazano kwoty 4.348.323,78 zł,
-do 31 marca 2025 r. nie wykazano kwoty 7.296.531,81 zł,

- do 30 czerwca 2025 r. nie wykazano kwoty 5.232.770,34 zł,
- do 30 września 2025 r. nie wykazano kwoty 351.681,96 zł.

Zadania w zakresie prawidłowego prowadzenia pozabilansowej ewidencji zaangażowania środków budżetowych oraz sporządzenia sprawozdań jednostkowych Rb-28S z wykonania planu wydatków Starostwa Tarnogórskiego należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 10

Zapewnić bieżące ujmowanie w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach prawnego zaangażowania wydatków budżetowych na podstawie zawieranych umów lub innych dokumentów, których wykonanie spowoduje konieczność wykonania wydatku w roku bieżącym lub w latach następnych, stosownie do zasad funkcjonowania kont 998 i 999 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.) oraz w zarządzeniu Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach ze zm. oraz art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

14/ 2022 r. nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach operację gospodarczą dotyczącą objęcia akcji w spółce, w której Powiat posiada 100% akcji, kwalifikując je jako długoterminowe aktywa finansowe, przed wydaniem postanowienia sądu rejestrowego, czym naruszono art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), w związku z art. 441 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 z późn.zm.) oraz zapisami obowiązujących wówczas zasadach prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach, ustalonych zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego Nr 13/2020 z dnia 6 lutego 2020 r. (ze zm.).

Powyższe dotyczyło objęcia w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym Spółka akcyjna, 1.875 akcji zwykłych imiennych serii „L” w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do jedyne go akcjonariusza Spółki, tj. Powiatu Tarnogórskiego. W uchwale nr 17 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki o podwyższeniu kapitału zakładowego, podjętej w dniu 27 czerwca 2022 r, wskazano, że akcje nowej emisji pokryte zostaną wkładem pieniężnym poprzez dokonanie konwersji wierzytelności Akcjonariusza, z tytułu pożyczek w łącznej kwocie 1.875.000,00 zł.

Objęcie akcji o łącznej wartości 1.875.000,00 zł ujęto w ewidencji analitycznej konta 030-04 w korespondencji z kontem 800-02-08 pod datą 30 czerwca 2022 r., poleceniem księgowania nr 513/06/S/P/2022 z dnia 12 lipca 2022 r., pomimo że wpis w KRS nastąpił z datą 5 sierpnia 2022 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach pomimo przedwczesnego ujęcia na koncie 030 operacji dotyczącej podwyższenia kapitału zakładowego WSP S.A., na dzień bilansowy, tj. na dzień 31 grudnia 2022 r wartość tej pozycji bilansowej pozostała zgodna z bilansem szpitala.

Polecenie PK sporządził Zastępca Naczelnika Wydziału Budżetu, sprawdził i zatwierdził p. Mariusz Dzwonkowski - Skarbnik Powiatu Tarnogórskiego. Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji na koncie 030 wykonywali pracownicy Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w zakresie terminowego ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących objęcia akcji na koncie 030-„Długoterminowe aktywa finansowe” pod datą ujawnienia akcji w KRS, stosownie do art. 4 ust. 2 oraz art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), w związku z art. 441 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 z późn. zm.) oraz zasadami prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach, ustalonymi zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego Nr 5/2024 z dnia 19 stycznia 2024 r. (ze zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

- *W latach 2022-2025 (do września) zaniechano przeniesienia treści księgi głównej dla budżetu (organu) za lata 2021-2024 na informatyczny nośnik zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych, czym naruszono art. 13 ust. 6 w związku z art. 13 ust. 3 i 4 pkt 2 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).*

W toku kontroli ustalono, iż przeniesienia dzienników budżetu (organu) na trwałe nośnik danych za lata 2021-2024 nastąpiło w październiku 2025 roku.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego, powyższe wynikało z przeoczenia pracownika.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych budżetu (organu) a także przenoszenie treści tych ksiąg na trwałe nośnik, należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 12

Zapewnić przeniesienie treści ksiąg rachunkowych dla budżetu (organu) na informatyczny nośnik danych, zapewniając trwałość zapisu informacji, zgodnie z art. 13 ust. 6 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- W latach 2021-2024 nieprawidłowo zamknięto i otwarto w roku następnym konto księgi głównej budżetu (organu) 961 „Wynik wykonania budżetu”, niezgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach wraz z późn. zm. oraz ówczesnie obowiązującym zarządzeniem Nr 2/2023 Starosty Tarnogórskiego z dnia 13 stycznia 2023 r. i zarządzeniem Nr 13/2020 Starosty Tarnogórskiego z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach z późn. zm.

Powyższe konto zamknięto i otwarto dwoma saldami zamiast jednym.

Zgodnie w wyjaśnieniach p. Mariusza Dzwonkowskiego - Skarbnik Powiatu Tarnogórskiego powyższe wynikało z tego, że konto 961 miało utworzoną analitykę, która jest szczególnie potrzebna przy historycznej ocenie poziomu zaangażowania środków własnych celem współfinansowania zadań i projektów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej dotyczących kont budżetu należały do pracowników Wydziału Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 13

Zapewnić prawidłowe zamknięcie i otwarcie konta 961 „Wynik wykonania budżetu” w księgach rachunkowych budżetu (organu) zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.) oraz zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach wraz z późn. zm.

Do dnia zakończenia kontroli, w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, w ewidencji konta 011 „Środki trwałe” nie ujęto wartości budynków, którymi w latach 2021-2025 władaly jednostki organizacyjne Powiatu, pomimo że na ww. nieruchomościach nie został ustanowiony trwały zarząd.

Tym samym nieruchomości te nadal stanowiły środki trwałe Starostwa, zgodnie z definicją środka trwałego, o której mowa w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) oraz w §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r, poz. 342 z późn.zm.), w związku z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.) i podlegały ewidencji w księgach rachunkowych Starostwa, stosownie do zasad funkcjonowania konta 011 określonych w ww. rozporządzeniu.

Powyższe dotyczyło nieruchomości przekazanych do Technikum nr 13 w Radzionkowie oraz do Zespołu Szkół Artystyczno-Projektowych w Tarnowskich Górach.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Starostwa wartość budynków i budowli powierzonych Technikum nr 13 w Radzionkowie:

- na dzień 31.12.2021r. wyniosła 4.797.233,20 zł,*
- na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 4.895.641,87 zł,*
- na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 4.895.641,87 zł,*
- na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 4.895.641,87 zł,*

natomiast wartość budynków powierzonych Zespołowi Szkół Artystyczno- Projektowych w Tarnowskich Górach:

- na dzień 31.12.2021r. wyniosła 2.360.202,69 zł,*
- na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 2.360.202,69 zł,*
- na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 2.360.202,69 zł,*
- na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 2.360.202,69 zł.*

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych i znakowania składników majątkowych zostały powierzone pracownikom Wydziału Gospodarczego. Nadzór w tym zakresie pełni Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 14

Ująć w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach wartość budynków oraz budowli, które nie zostały przekazane w trwałe zarząd jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, mając na uwadze definicję środków trwałych wyrażoną w art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), a także zasady ewidencji środków trwałych określone w tym rozporządzeniu oraz w zasadach (polityce) rachunkowości, wprowadzonej na mocy zarządzenia oraz zakładowy plan kont wprowadzony zarządzeniem Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach wraz z późn. zm.

W latach 2023-2025 (do dnia 16 listopada 2025 r.), niebieżąco prowadzono księgi rachunkowe Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w zakresie środków trwałych w budowie dotyczących zadania p.n. „Termomodernizacja DPS Przyjaźń w Tarnowskich

Górach”, w ramach którego prowadzone było m.in. zadanie o nazwie „Wykonanie profilowania nawierzchni dróg dojazdowych do wejścia głównego DPS Przyjaźń w Tarnowskich Górach”. Naruszono tym art. 20 ust.1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r, poz. 217 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania kont: 080 „Środki trwałe w budowie”, 011 „Środki trwałe” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r, poz. 342 z późn. zm.).

Tożsame zasady określono w zakładowym planie kont wprowadzony zarządzeniem Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach wraz z późn. zm. oraz ówczesnie obowiązującym zarządzeniem Nr 2/2023 Starosty Tarnogórskiego z dnia 13 stycznia 2023 r. i zarządzeniem Nr 13/2020 Starosty Tarnogórskiego z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach z późn. zm.

Powyższe dotyczyło zadania o nazwie „Termomodernizacja DPS Przyjaźń w Tarnowskich Górach”, w ramach którego m.in. prowadzone było zadanie o nazwie „Wykonanie profilowania nawierzchni dróg dojazdowych do wejścia głównego DPS Przyjaźń w Tarnowskich Górach” o wartości 18.942,00 zł. Prace w ramach ww. inwestycji rozpoczęto w dniu 28 czerwca 2023 r. i zgodnie z protokołem końcowym odbioru robót z dnia 10 lipca 2023 r. zostały zakończone z dniem 10 lipca 2023 r. Protokół został podpisany przez pracownika Wydziału Inwestycji i Drogownictwa.

Pomimo dokonania w dniu 10 lipca 2023 r. odbioru zakończonej inwestycji, nie sporządzono dokumentu OT oraz nie ujęto na koncie 011- środki trwałe powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego.

Z wyjaśnień pracowników Starostwa wynika, że Wydział Inwestycji i Drogownictwa nie przekazał do Wydziału Budżetu i Finansów celem ujęcia w ewidencji księgowej na koncie 011- środki trwałe, informacji w sprawie sporządzenia dokumentu OT dla ww. zadania przez nieuwagę i zwykłe zapomnienie.

Skutkiem powyższego w bilansie Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. i 31 grudnia 2024 r. zaniżono po stronie aktywów w poz. środki trwałe wartość środków trwałych o kwotę 18.942,00 zł.

Powyższe świadczyło także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji w drodze weryfikacji konta 080 wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień 31 grudnia 2024 r. w związku z nieujawnieniem różnic pomiędzy stanem księgowym, a stanem faktycznym. Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych w budowie - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Tożsame zapisy wynikają z zarządzenia Nr 39/2023 Starosty Tarnogórskiego z dnia 25 października 2023 r. wprowadzającego instrukcję inwentaryzacyjną w Starostwie

Powiatowym w Tarnowskich Górach.

Inwentaryzacja przedmiotowych nakładów była przeprowadzona metodą weryfikacji sald. Na powyższą okoliczność sporządzono protokół w którym potwierdzono saldo nakładów inwestycyjnych według stanu na dzień 31.12.2023 r. oraz 31.12.2024 r.

Potwierdzenia salda nakładów dokonał Naczelnik Wydziału Inwestycji i Drogownictwa.

W toku kontroli przedłożono dokument OT z dnia 17 listopada 2025 r. w zakresie podwyższenia wartości budynku DPS „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach - Segmentu A w związku z odbiorem w lipcu 2023 r. ww. inwestycji. Jednocześnie dokumentem PT również z dnia 17 listopada 2025 r. przekazano ww. środek trwały na rzecz Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

Zadania w zakresie sporządzania dowodu OT i przekazania go do Wydziału Budżetu i Finansów leżały w kompetencjach pracowników Wydziału Inwestycji i Drogownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach zakresie:

- terminowego sporządzania dowodów OT potwierdzających zmiany w stanie posiadania środków trwałych , przekazywania informacji tych dokumentów do Wydział Budżetu i Finansów,

- prawidłowego przeprowadzania rocznej inwentaryzacji składników majątkowych drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i rozliczania zadań dotyczących poszczególnych obiektów (środków trwałych) ujętych na koncie 080,

stosownie do art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 oraz art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), a także zasad funkcjonowania kont: 080 i 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.) i zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych określonych w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 5/2024 Starosty Tarnogórskiego z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach wraz z późn. zm., mając na uwadze art 4 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o rachunkowości oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn.zm).

W zakresie rozliczeń z kontrahentami:

- W 2025 r. (do dnia zakończenia kontroli) naruszono przepisy art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.),

co polegało na tym, że:

- nie dokonano zwrotu zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji w wysokości 5.310,00 zł do kontrahenta o numerze karty kontowej 240-01-142,
- nieterminowo dokonano zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umów w wysokości 9.889,01 zł do kontrahenta o numerze karty kontowej 240-01-145.

Z wyjaśnień pracowników Starostwa wynikało, że w zakresie kontrahenta ewidencjonowanego na koncie:

- 240-01-142 - zwrot zabezpieczeń roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji w wysokości 30% zabezpieczenia wynikającego z umów: 01/GP/2024 z dnia 4 marca 2024r. oraz 04/GP/2024 z dnia 26 marca 2024r. nie nastąpił z uwagi na fakt, iż Wydział Budżetu i Finansów nie otrzymał dyspozycji do zwrotu przedmiotowego zabezpieczenia z wydziału merytorycznego. Termin zwrotu upłynął odpowiednio w dniach: 28 czerwca 2025 r. i 4 maja 2025 r.

- 240-01-145 - termin zwrotu 70% należytego wykonania umowy upłynął w dniu 19 kwietnia 2025 r. Zwrotu nie dokonano w terminie przez zwykłe niedopatrzenie pracownika. Zwrotu dokonano w dniu 31 października 2025 r., tj. w trakcie kontroli.

Skutkiem powyższego zobowiązania nie zostały wykazane w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za II i III kwartał 2025 r.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 27 listopada 2025 r. sporządzono korektę sprawozdania Rb-Z za III kwartał 2025 r. w zakresie zobowiązań wymagalnych z tytułu niezwróconych w terminie zabezpieczeń należytego wykonania umów między innymi w zakresie ww. kontrahentów. 14/ korekcie tej nieprawidłowo zaklasyfikowano jako zobowiązanie wymagalne kwotę zabezpieczenia kontrahenta o numerze konta 240-01-101 w wysokości 2.152,50 zł, czym naruszono § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

Zgodnie z zarządzeniem Nr 20/2025 Starosty Tarnogórskiego z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji określającej zasady postępowania z sumami depozytowymi w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach osobami odpowiedzialnymi za przekazanie informacji do Wydziału Budżetu i Finansów o obowiązku zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji byli pracownicy Wydziału Inwestycji i Drogownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w zakresie:

- terminowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji, stosownie do art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 z późn. zm.),
- prawidłowego kwalifikowania zobowiązań wymagalnych z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umów w celu prawidłowego

prezentowania tych zobowiązań w sprawozdaniu: Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), a także art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W latach 2021-2025 przyznawano dodatek specjalny Sekretarzowi Powiatu Tarnogórskiego z tytułu pełnienia obowiązków Naczelnika Wydziału Administracji i Zarządzania, pomimo że obowiązki te były wykonywane w ramach obowiązków służbowych tego pracownika wynikających z jego zakresu czynności. Powyższe było niezgodnie z art. 36 ust. 5 oraz art. 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm.) oraz § 6 zarządzenia Nr 68/2021 Starosty Tarnogórskiego z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (ze zm.). Stosownie do ww. przepisów, pracownikowi z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, pracownikowi samorządowemu można powierzyć, na okres do 3 miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami. W okresie tym przysługuje pracownikowi wynagrodzenie stosowne do wykonywanej pracy, lecz nie niższe od dotychczasowego. Zgodnie z kolei z § 6 ww. zarządzenia Nr 68/2021 Starosty Tarnogórskiego, pracownikowi z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań o wysokim stopniu złożoności lub odpowiedzialności może zostać przyznany dodatek specjalny. Dodatek przyznaje się na czas określony, nie dłuższy niż istnienie okoliczności, o których mowa w ust. 1.*

Powierzenie p. Barbarze Machura - Sekretarzowi Powiatu Tarnogórskiego zadań Naczelnika Wydziału Administracji i Zarządzania w ramach zatrudnienia na stanowisku Sekretarza Powiatu Tarnogórskiego od dnia 3 lipca 2017 r. nastąpiło pismem podpisanym przez p. Krystynę Kosmala - byłego Starostę Tarnogórskiego, na podstawie uchwały Nr 266/954/2017 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach. Zgodnie z § 13 ust. 1 oraz ust. 3 uchwały Nr 233/1139/2021 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach (ze zm.), Sekretarz pełni funkcję kierownika administracyjnego Starostwa, odpowiada za sprawne funkcjonowanie Starostwa, właściwą organizację pracy oraz sprawuje nadzór nad racjonalnym gospodarowaniem środkami finansowymi przeznaczonymi na utrzymanie Starostwa.

Sekretarz może jednocześnie pełnić funkcję Naczelnika Wydziału.

W zakresach obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności Sekretarza Powiatu Tarnogórskiego: z dnia 11 lipca 2017 r., z dnia 19 marca 2021 r. oraz z dnia 14 grudnia 2023 r, określano szczegółowy zakres obowiązków służbowych w zakresie sprawowania funkcji Sekretarza - kierownika administracyjnego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz w zakresie realizacji zadań Naczelnika Wydziału Administracji i Zarządzania.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez p. Adama Chmielą - Starostę Tarnogórskiego, z uwagi na nieobsadzony etat na stanowisku Naczelnika Wydziału Administracji i Zarządzania pracodawca podjął ekonomicznie uzasadnioną decyzję o powierzeniu Sekretarzowi Powiatu zadań Naczelnika Wydziału - do czasu zatrudnienia osoby na wolnym stanowisku pracy. W związku z tym, że Naczelnik Wydziału realizuje odmienne zadania szczegółowo określone w Regulaminie Organizacyjnym, które nie pokrywają się z zadaniami Sekretarza Powiatu, pracodawca przyznał z tego tytułu dodatek specjalny.

Należy zauważyć, że przyznawanie dodatku specjalnego pracownikowi na długie okresy oraz wielokrotne i ponowne przyznawanie dodatku specjalnego w tym samym zakresie i obszarze przeczy ratio legis normy wynikającej z ww. przepisu art. 36 ust. 5. Dodatek specjalny nie jest stałym elementem wynagrodzenia, a periodycznym, przyznanym i wypłacanym w określonym czasie, nie może zatem stać się stałym składnikiem wynagrodzenia.

Ww. dodatki specjalne przyznali: p. Krystyna Kosmala - były Starosta Tarnogórski, p. Adam Chmiel - Starosta Tarnogórski i p. Anna Kubica - Wicestarosta Powiatu Tarnogórskiego.

Wniosek nr 17

Zapewnić prawidłowe przyznawanie dodatków specjalnych dla pracowników Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, zgodnie z wymogami art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135).

W zakresie wydatków z tytułu dodatku uzupełniającego dla nauczycieli, na podstawie art. 30a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela:

- W 2023 r. nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione w 2022 r. na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych i uwzględniono w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrodę przyznaną przez Śląskiego Kuratora Oświaty w kwocie 5.000,00 zł.

Było to niezgodne z pouczeniami zawartymi w punkcie 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767 z późn.zm.).

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na stopniach awansu zawodowego nagrody przyznanej przez Śląskiego Kuratora Oświaty, nie spowodowało konieczności wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli

dyplomowanych gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez uwzględnienia nagrody Śląskiego Kuratora Oświaty) nadal pozostawały na wyższym poziomie niż średnie wynagrodzenia określone w ustawie Karta Nauczyciela.

Żadnemu pracownikowi Starostwa Powiatu nie powierzono zadań w zakresie weryfikacji danych zawartych w tych sprawozdaniach.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2022 r. zostało sporządzone przez Dyrektora Powiatowego Zespołu Obsługi Finansowej Oświaty.

Zadania związane z obsługą finansowo - księgową jednostek oświatowych prowadzonych przez Powiat Tarnogórski, w tym związanych ze sporządzaniem sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli należały do pracowników Powiatowego Zespołu Obsługi Finansowej.

Wniosek nr 18

Zapewnić sporządzanie sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli zgodnie z dyspozycją zawartą w punkcie 4 załącznika nr 2 rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2767 z późn. zm.).

Wniosek nr 19

Powierzyć pracownikom Starostwa Tarnogórskiego zadania w zakresie weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniach z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w jednostkach oświatowych prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 30 a ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r., poz. 986 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla podmiotów z sektora finansów publicznych:

- W 2024 r. Powiat Tarnogórski powierzył Gminie Zbrostawice zadanie publiczne związane z remontem dróg powiatowych na terenie Gminy Zbrostawice oraz udzielił dotacji celowej w kwocie 296.000,00 zł, pomimo że Rada Powiatu Tarnogórskiego nie podjęła odrębnej uchwały w tym zakresie, co było niezgodne z art. 12 pkt 8a, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r, poz. 107), art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2022 r, poz. 2267 z późn. zm.), w związku z art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Powyższe stwierdzono na podstawie Porozumienia nr ID/8/2024 z dnia 29 lutego 2024 r.

zawartego z Gminą Zbrostawice dotyczącego powierzenia zadań związanych z remontem dróg powiatowych na terenie Gminy Zbrostawice oraz udzielenia Powiatowi Tarnogórskiemu przez Gminę pomocy rzeczowej.

Zgodnie z porozumieniem Powiat Tarnogórski przekazał na ten cel dotację w kwocie 296.000,00 zł.

Ponadto, porozumienie w sprawie powierzenia Gminie Zbrostawice zadania publicznego oraz udzielenia dotacji celowej nie zostało przedłożone Skarbnikowi Powiatu Tarnogórskiemu bądź osobom przez niego upoważnionym, celem dokonania kontrasygnaty, stosownie do treści art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.).

Z wyjaśnień p. Adama Chmielą - Starosty Tarnogórskiego wynika, że w 2024 r. z uwagi na liczne uszkodzenia na drogach publicznych powiatowych spowodowane warunkami atmosferycznymi w okresie zimowym i istniejące zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym, Powiat Tarnogórski musiał natychmiast przystąpić do naprawy uszkodzeń na zarządzanych przez siebie drogach. W związku z tym, że naprawa dróg we własnym zakresie w tak szybkim czasie nie była możliwa, skorzystano ze wsparcia Gminy Zbrostawice, której powierzono zadania w tym zakresie. Środki na dotację celową zostały przewidziane w uchwale budżetowej, która stała się podstawą do przekazania środków gminie Zbrostawice.

Ponadto, p. Adam Chmiel wyjaśnił, że kontrasygnata Skarbnika Powiatu Tarnogórskiego została złożona na projekcie porozumienia nr ID/8/2024 z dnia 29 lutego 2024 r., natomiast jej brak na oryginale jest wynikiem pośpiechu oraz faktu, że porozumienie było podpisywane elektronicznie.

Porozumienie nr ID/8/2024 z dnia 29 lutego 2024 r. w imieniu Powiatu Tarnogórskiego zawarł Zarząd Powiatu reprezentowany przez p. Krystynę Kosmałę - byłą Starostę Tarnogórską i p. Krzysztofa Łozińskiego - Członka Zarządu Powiatu Tarnogórskiego.

Zadania związane ze sporządzeniem porozumienia o powierzeniu zadania publicznego Gminie Zbrostawice oraz przekazania dotacji celowej należały do pracownika Wydziału Inwestycji i Drogownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 20

Zapewnić powierzenie zadań publicznych Powiatu Tarnogórskiego innym jednostkom samorządu terytorialnego w drodze uchwały podjętej przez organ stanowiący - Radę Powiatu Tarnogórskiego, zgodnie z przepisami art 12 pkt 8 a, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1684), art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 1572 z późn. zm.), w związku z art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483 z późn. zm.).

W zakresie rozliczenia z jednostkami budżetowymi:

- Do dnia zakończenia kontroli nie przekazano w trwałą zarząd nieruchomości będących we

władaniu jednostek nieposiadających osobowości prawnej, czym naruszono art. 43-49a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło 8 jednostek organizacyjnych, tj. Domu Pomocy Społecznej w Łubiu, Zespołu Szkół Artystyczno-Projektowych w Tarnowskich Górach, Technikum nr 13 w Radzionkowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach, Centrum Edukacji Ekonomiczno-Handlowej im. Karola Goduli w Tarnowskich Górach, Zespołu Szkół Specjalnych w Radzionkowie, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowskich Górach, które korzystały z nieruchomości na podstawie uchwał Zarządu Powiatu w Tarnowskich Górach w sprawie ustalenia obowiązków i kompetencji w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem lub bez żadnego tytułu.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Adama Chmielą - Starosty Tarnogórskiego fakt współkorzystania z nieruchomości przez inną jednostkę organizacyjną nie wypełnia przesłanki trwałego zarządu, a zatem brak jest podstaw do jego ustanowienia.

Należy zauważyć, że trwały zarząd jest jedyną formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami możliwe jest przekazanie całej nieruchomości w trwały zarząd lub w częściach ułamkowych, o których mowa w art. 49a przedmiotowej ustawy. Ustanowienie trwałego zarządu ma na celu realizację celów statutowych lub związanych z działalnością danej jednostki.

Zasady tworzenia i działania jednostek budżetowych określają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024, poz. 1530 z późn. zm.). Tworząc jednostkę budżetową właściwy organ określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd (art. 12 ust. 2 tej ustawy).

Stosownie do art. 12 w powiązaniu z art. 25b w związku z art. 25 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, organy działające za jednostkę samorządu terytorialnego są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki, a powiatowym zasobem nieruchomości gospodaruje zarząd Powiatu.

Zadania związane z ustanowieniem trwałego zarządu na rzecz powyższych gminnych jednostek budżetowych, należały do pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 21

Podjąć działania mające na celu ustanowienia trwałego zarządu na rzecz jednostek budżetowych, stosownie do art. 43 - 49a w związku z art. 18 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), a także art. 12 i art. 25b w związku z art. 25 ust. 1 i art. 23 ust. 1 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/